

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 361/2015-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Lalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, Námestie gen. M. R. Štefánika 1, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 204/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 204/2008 porušené boli.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 444,66 € (slovom štyristoštyridsaťštyri eur a šesťdesiatšesť centov) na účet advokáta JUDr. Mgr. Štefana Buchu, Námestie gen. M. R. Štefánika 1, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti [REDACTED] vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 204/2008 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ je žalobcom v I. rade vystupujúcim v súdnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 204/2008, v ktorom sa proti Slovenskej republike domáha podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu príslušného stavebného úradu.

Z dôvodu, že sťažovateľ zastáva názor, že v namietanom konaní postupom okresného súdu došlo v dôsledku jeho nečinnosti k porušeniu ním označených práv, podal ústavnému súdu sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením označených práv odôvodňuje takto:

„V prvom rade poukazujem na to, že Okresný súd Bratislava II. mal prvé pojednávanie vytýčené na deň 27. 01. 2010, ktoré bolo odročené z dôvodu PN navrhovateľky. Pojednávanie vytýčené na dňa 30. 12. 2010 nebolo zrušené z dôvodu zavinenia navrhovateľov.

V roku 2011 bolo vytýčené iba jedno pojednávanie na 11. 05. 2011, ktoré bolo odročené z dôvodu PN zákonnej sudkyne.

V roku 2012 boli nasledovné pojednávania:

- a) 18. 01. 2012 – pojednávanie sa uskutočnilo,*
- b) 30. 03. 2012 – pojednávame sa uskutočnilo,*
- c) 18. 06. 2012 – odročené z dôvodu, že rozhodnutie o vedľajšom účastníkovi nenadobudlo právoplatnosť v deň pojednávania,*

V roku 2013 boli nasledovné pojednávania:

- a) dňa 10. 04. 2013 – pojednávanie sa uskutočnilo,*
- b) dňa 17. 06. 2013 – pojednávanie sa konalo,*
- c) dňa 09. 07. 2013 – pojednávanie sa konalo.*

V roku 2014 boli nasledovné pojednávania:

a) dňa 11. 07. 2014 – pojednávanie odročené na žiadosť navrhovateľov z dôvodu príliš neskorého informovania navrhovateľov o vytýčenom termíne pojednávania v čase dovolenkového obdobia,

b) 13. 10. 2014 – pojednávanie odročené z dôvodu PN zákonnej sudkyne.

V roku 2015 bolo vytýčené iba jedno pojednávanie na 19. 01. 2015, ale bolo zrušené zo zdravotných dôvodov navrhovateľky v 2/ rade.“

Z obsahu sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ namieta doterajší postup okresného súdu, pričom podľa jeho názoru daná vec nie je náročná, a preto zastáva názor, že okresný

súd nepostupoval v tomto konaní dostatočne efektívne, keďže jeho postup ani po siedmich rokoch nevedol k odstráneniu stavu právnej neistoty.

Sťažovateľ tiež uviedol, že sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu nepodal, argumentujúc judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike a Komanický proti Slovenskej republike.

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 204/2008 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 7 000 € a úhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 361/2015-8 z 26. augusta 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní a vo zvyšnej časti ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Predsedníčka okresného súdu na výzvu ústavného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 2096/2015 z 11. septembra 2015 doručenom ústavnému súdu 17. septembra 2015 okrem iného uviedla:

„Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu uvádzam, že návrh bol na tunajší súd podaný dňa 02. 09. 2008. Vo veci sa jedná o skutkovo i právne náročnú vec, a to je náhrada škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom voči štátu podľa zák. č. 514/2003.

Tunajší súd vo veci koná, i keď v niektorých obdobiach sú úkony vykonávané vo väčších časových odstupoch. Je potrebné však uviesť, že dĺžka konania na tunajšom súde nie je ovplyvnená iba činnosťou súdu, k neprimeranej dĺžke konania prispievajú aj samotní navrhovatelia. Z vytýčených pojednávanií bolo 5 pojednávanií odročených z dôvodu neúčasti navrhovateľov, kedy žiadali o odročenie, resp. ospravedlňovali neúčasť na pojednávanií (21. 01. 2010, 05. 03. 2010, 03. 12. 2010, 11. 07. 2014, 07. 01. 2015). Taktiež sa súd okrem iného musel vysporiadať s viacerými procesnými návrhmi navrhovateľov, ako napr. pripustenie vstupu ďalšieho účastníka do konania, zmena návrhu, návrh na prerušenie konania, čiastočné späťvzatie návrhu, pripustenie zmeny petitu návrhu.“

Predsedníčka okresného súdu súčasne uviedla, že netrvá na ústnom pojednávanií ústavného súdu.

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení z 30. septembra 2015 doručenom ústavnému súdu 6. októbra 2015 uviedol:

„Sťažovateľ nepovažuje predmet konania za skutkovo či právne náročnú vec. Súdny prejednávajú nemálo žalôb podaných na základe zákona č. 514/2003 Z. z., pričom k nesprávnemu úradnému postupu malo dôjsť v oblasti štátneho stavebného dohľadu a teda aj táto problematika je bežnou súčasťou rozhodovaní stavebných orgánov ako aj súdov a sám navrhovateľ súdu predložil či už vyjadrenia stavebných orgánov, prípadne vyjadrenie súdneho znalca, alebo aj tlačové vyjadrenie riaditeľa odboru Štátnej stavebnej správy bývalého Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja.

Pokiaľ súd poukazuje na procesný návrh a to pripustenie vstupu ďalšieho účastníka do konania, tento procesný návrh nepodali navrhovatelia, ale odporca.

Z dôvodu na strane sťažovateľa sa pojednávanie neodročovalo a ani bez jeho viny nepodával žiadne procesné návrhy.

Pokiaľ sťažovateľ menil označenie žalovaného, bolo to z dôvodov zmeny organizácie štátnej správy v priebehu konania, ku ktorému došlo po viac ako roku od podania žaloby. Navyše, napriek tomu, že v zmysle vtedy platnej právnej úpravy bol stále pasívne legitimovaný odporca, dňa 30. júna 2010 bolo pojednávanie odročené z dôvodu ospravedlnenia odporcu, pretože sa blížil prechod kompetencií na iné ministerstvo. Podľa

sťažovateľa ale budúci prechod kompetencií v žiadnom prípade nemôže byť dôvodom na odročenie pojednávania, keďže v deň pojednávania vtedajší žalovaný stále vykonával v plnom a ničím neobmedzenom rozsahu svoje kompetencie.

Pokiaľ navrhovatelia zmenili petit a čiastočne späťvzali svoj návrh, bolo to len preto, že žaloba bola podaná v roku 2008, pričom od 01. januára 2013, t.j. po viac ako 4 rokoch od podania žaloby, nadobudla účinnosť novela zákona č. 514/2003 Z. z. (novela č. 412/2012 Z. z.), podľa ktorej výška nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi. Z opatrnosti preto navrhovatelia čiastočne späťvzali svoj uplatnený návrh tak, aby sa uplatňovaný návrh zjavne nepriečil tomuto novelizovanému ustanoveniu. Síce existujú právne výklady, podľa ktorých sa na nároky uplatnené do 31. decembra 2012 toto ustanovenie nevzťahuje, navrhovatelia však z opatrnosti chcú v čo najväčšej miere obmedziť priestor na prípadné odvolania zo strany odporcu či vedľajšieho účastníka na strane odporcu.

Výšku nemajetkovej ujmy uplatňovanú za prietahy v súdnom konaní sťažovateľ odôvodňuje aj tým, že predmetom súdneho sporu pre sťažovateľa nie je iba domôcť sa náhrady nemajetkovej ujmy, ale aj rešpektovania jeho osoby zo strany stavebných orgánov, pričom by náhrada nemajetkovej ujmy pôsobila aj do budúca preventívne. Aj zo samotného obsahu súdneho spisu, najmä zápisnice z posledného pojednávania vyplýva, že stavebný dohľad podľa ich vyjadrenia nezistil v roku 2001 odpojenú vodu a kanalizáciu, rozporuje aj terajšiu fotodokumentáciu so stavom v roku 2001, pričom pisateľka podnetu v roku 2005 poukazuje na odpojenú kanalizáciu a vodovod, napriek tomu stavebný dohľad nevykonal doposiaľ ani obhliadku ani ďalšie šetrenie, iba sa obmedzil na odpoveď, kde poukazuje na obhliadku z roku 2001. Navyše, takýto stavebný zásah, kde sa mení trasa rozvodov, nové rozvody sa zvedú po fasáde a odpojí sa tým bytová jednotka od kanalizácie a vodovodu považuje odporca aj vedľajší účastník za stavebnú činnosť, kde stavebník nepotrebuje ani ohlásenie a to napriek tomu, že navrhovateľ predložil názory stavebných orgánov z iných obcí, vyjadrenie súdneho znalca a vyjadrenie riaditeľa odboru štátnej stavebnej správy MVaRR, ktoré tvrdia opak.

Navrhovateľ je tak dlhé roky v značnej právnej neistote, prejednáva sa vec, ktorá môže mať zásadný ba až rozhodný výsledok na kvalitu jeho budúceho života - pôsobiť do

budúca prevenčné a preto táto neúmerná dĺžka súdneho konania spôsobuje značnú právnu neistotu sťažovateľa, čo negatívne ovplyvňuje jeho osobnostnú sféru.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ považuje sťažnosť v celom rozsahu za dôvodnú a uplatňovanú výšku nemajetkovej ujmy za prietahy za korešpondujúcu s vyššie uvedeným.“

Sťažovateľ súčasne uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho prerokovania veci pred ústavným súdom.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk, ako aj na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vedeného pod sp. zn. 14 C 204/2008 a spisu ústavného súdu vedeného pod sp. zn. II. ÚS 178/2015.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

Ústavný súd pri posudzovaní namietaného konania prihliadol tiež na skutočnosť, že svojím predchádzajúcim nálezom sp. zn. II. ÚS 178/2015 z 27. mája 2015 konštatoval porušenie základného práva [REDACTED] (v namietanom konaní vystupuje v postavení navrhovateľky v 2. rade) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 204/2008, okresnému súdu

prikázal konať bez zbytočných prieťahov a menovanej priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a náhradu trov konania.

1. Pokiaľ ide o právnu zložitost preskúmvanej veci ústavný súd poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 178/2015 z 27. mája 2015 zhodne konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o nároku sťažovateľa (v namietanom konaní vystupuje v procesnom postavení navrhovateľa v 1. rade) na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu príslušného stavebného úradu. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov, a preto vec sťažovateľa ústavný súd nepovažuje z právneho hľadiska za zložitú, pričom obsah súdneho spisu sp. zn. 14 C 204/2008 v zásade nepotvrďuje ani nadmernú faktickú zložitost predmetnej veci.

V súvislosti s posudzovaním procesnej náročnosti veci ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že v priebehu napadnutého konania musel okresný súd vykonať aj viaceré vedľajšie procesné úkony z podnetu sťažovateľa, pretože sťažovateľ žiadal, aby okresný súd na základe jeho procesných návrhov uplatnených v priebehu napadnutého konania pripustil zmenu žaloby, pripustil zmenu petitu žaloby a vstup ďalšieho účastníka do konania, a tiež žiadal, aby uznesením rozhodol o čiastočnom späťvzatí žaloby. Okresný súd musel rozhodnúť aj o návrhu žalovanej na pripustenie vedľajšieho účastníka (mesto Žilina) do konania na jej strane.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v dôsledku procesnej aktivity sťažovateľa sa musel okresný súd s týmito procesnými návrhmi kvalifikovane vysporiadať, čo tiež malo vplyv na dĺžku napadnutého konania, avšak tieto skutočnosti nie sú v posudzovanom prípade spôsobilé odôvodniť jeho celkovú dĺžku viac ako sedem rokov bez meritórneho rozhodnutia veci. Opakované zmeny žaloby alebo upresňovanie jej petitu, ako ani množstvo a charakter vedľajších procesných úkonov účastníkov konania, ako aj okolností, za ktorých musel okresný súd o nich rozhodovať, nemali výlučný vplyv na jeho celkovú dĺžku.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že procesnou zložitostou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

2. Ústavný súd pri hodnotení ďalšieho kritéria – správania sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania – poukazuje na to, že k právu účastníka konania na efektívny, rýchly a účelný postup súdu v konaní pristupuje aj jeho procesná povinnosť prispievať k dosiahnutiu účelu súdneho konania včasným reagovaním na pokyny súdu a oznámením potrebných skutočností. V súvislosti s hodnotením tohto kritéria ústavný súd vzal do úvahy skutočnosť, že z dôvodov na strane sťažovateľa nebolo odročené ani jedno nariadené pojednávanie. Pojednávania nariadené na 27. január 2010, 5. marec 2010, 22. október 2012, 11. júl 2014, 19. január 2015 a 23. september 2015 boli odročené z dôvodov na strane navrhovateľky v 2. rade, resp. jej právneho zástupcu, pojednávania nariadené na 30. jún 2010 a 3. december 2010 boli odročené z ospravedlniteľných dôvodov na strane žalovanej a pojednávania nariadené na 11. máj 2010 a 13. október 2014 boli odročené z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní (ako aj neprimeraná dĺžka konania) môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Z obsahu sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 14 C 204/2008, ako aj spisu ústavného súdu vedeného pod sp. zn. II. ÚS 178/2015 ústavný súd zistil, že doterajší postup okresného súdu v priebehu napadnutého konania je poznamenaný obdobiami jeho ničím neodôvodnenej nečinnosti (obdobia od novembra 2008 do januára 2010, od decembra 2010 do januára 2012, od júla 2013 do júla 2014), ktoré sú v rozpore s ústavnou požiadavkou prerokovania veci bez zbytočných prieťahov, pretože okresný súd v týchto obdobiach nevykonával žiadny

relevantný úkon smerujúci k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že tieto obdobia nečinnosti okresného súdu mali rozhodujúci podiel na celkovom spomalení napadnutého konania.

Ústavný súd po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska skutkovej, právnej a procesnej náročnosti veci, správania sťažovateľa, postupu okresného súdu poznamenaného viacerými obdobiami jeho nečinnosti, zohľadňujúc pritom charakter a význam predmetu namietaného konania, ako aj skutočnosť, že konanie nie je ani viac ako po siedmich rokoch právoplatne skončené, čo už samo osebe stačí na to, aby dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným prieťahom v namietanom konaní, preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Keďže ústavný súd svojím predchádzajúcim nálezom sp. zn. II. ÚS 178/2015 z 27. mája 2015 prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov, neprichádzalo do úvahy opakovane zaviazať okresný súd na túto povinnosť.

Sťažovateľ sa okrem vyslovenia porušenia označených práv domáha aj priznania finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia.

Aj keď ústavný súd vyslovil porušenie sťažovateľom označených práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto považoval za potrebné zaoberať sa aj vecnou opodstatnenosťou návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré je podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde náhradou nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch za stav spôsobenej právnej neistoty postupom orgánov verejnej moci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiada priznať finančné zadosťučinenie v sume 7 000 €. Tento svoj návrh odôvodňuje poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania a s tým súvisiacim stavom svojej právnej neistoty.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na okolnosti daného prípadu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza

zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadňoval predovšetkým celkovú dĺžku konania okresného súdu, prihliadol na viaceré dlhodobé obdobia nečinnosti okresného súdu, predmet sporu, jeho skutkovú, právnu a procesnú zložitosť, ako aj jeho význam pre sťažovateľa a správanie sťažovateľa v posudzovanom období.

Vychádzajúc z komplexného posúdenia týchto skutočností ústavný súd považoval v konkrétnych okolnostiach daného prípadu priznanie sumy 3 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto nálezu.

Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 je 139,83 € a hodnota režijného paušálu je 8,39 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie

sťažnosti ústavnému súdu a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v sume 444,66 € vrátane režijného paušálu (3 x 139,83 € + 3 x 8,39 €).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015